

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

за пів рік . . . 20 кор.
за рік . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

за рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. І. п. Дембровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавемана.

Рукописи звертає швидко
наперед застережене. —
Рекламані неопечатає
вільні від порту. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланні» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Потреба організації.

(X) Недавно перепечатали ми в цілості статтю з 4. ч. часопису «Нива» п. з. «Чи потрібна нам організація,» а сьогодні хочемо від себе подати деякі замітки в сій для руского народу многоважній справі. Передовсім однак приневолені ми спростувати похибку «Ниви», мов би то досі ніхто не виступав з конкретним начерком такої організації і мовби то не було досі такої часописи, в котрій би можна було обширніше і основніше обговорити сю справу. Пригадаємо, що вже в 90-их роках м. ст. був зроблений почин до такої організації, відбув ся зїзд і засновано тоді «Руско-католицкий Союз», однак наше духовенство не піддержало як слід сих змагань. Не хочемо тут підносити докорів, бо нам розходить ся о дійсне осягненя ціли а не о критику. Пригадаємо також, що як раз наша часопись була кождої хвилі готова відступити свої стовпці для обговору важних сучасних питань церковно-народних, суспільних і політичних, відкликувала ся до кругів нашого духовенства і що відзивали ся в нашій часописі деякі голоси з тих кругів і про потребу організації, але ці голоси були одиничними, до конкретного діла не доходило задля звичайної рускої отяжілості або байдужності.

Тимто радо витаємо новий почин, який дала «Нива» своєю статтею, в нашій газеті перепечатаною, а тим за-

значили ми, що кождого часу дуже радозробимо місце для обговору сего важного питання. Справді бо сумно і соромно, що передовсім наше духовенство, котре творить таку переважну часть рускої інтелігенції, не має справжньої організації, що оно, котре з природи і з становища свого покликане до проводу широких верств народних, з котрими прямо стикає ся і для котрих посеред них трудить ся, не має тісної і нинішнім вимогам відповідної організації, що оно хоч так численне, так мало бере діяльної участі, так малий має вплив на просвітну, наукову, суспільну і взагалі культурну роботу посеред руского народу. Коли звернемо бачність на перші часу наших народних відродін в половині XIX ст., зустрінемо ся там майже виключно з іменами святих, на ниві просвітній, літературній, науковій. Не можна заперечити, щоб і нині на тих полях не зустрічали ми імен наших святих, але се рідкі на жаль одиниці в порівнянню до загального числа духовенства. Не говоримо вже про світські галузі письменства і науки, алеж і на ниві богословського письменства і науки так мало бачимо робітників духовних.

Напрямок розвитку нашої суспільності в останніх часах повинен приневолити не лише святих, але й світську інтелігенцію, зріло і поважно пригадувати ся над потребою такої роботи, котра би забезпечила рускому народови здоровий розвиток і то скажемо прямо:

на християнських і чисто-народних основах.

Очевидно, що не можна сподівати ся, щоби вся руска інтелігенція, духовна і світська пристала до такої організації — не пристануть до неї ті, котрі хотілиб утопити наш нарід в широкім «русскомъ» морі, а також і ті, що бажають розплисти ся у всесвітній суспільності. Але одних і других можемо безпечно лишити на боці і ми певні, що таких, котрі ані в оден, ані в другий бік не простують, найде ся ще дуже багато.

Що досі така організація не удавала ся, то причина лежала в тім, що не було щирого і ревного пособлювання з боку міродатних духовних чинників, або що було намаганє до організації виключно становой, або тзв. кастової. Нині сама «Нива» подає думку, щоби до такої спільної роботи втягати також світську інтелігенцію. Се щаслива думка і на наш погляд, доведе до доброго успіху.

Не поділяємо однак сумніву висловленого Нивою, що тривка відразу, з прийнятою певною програмою організація не поведе ся і що треба починати в менших кружках на взір німецьких соціальних конференцій. Навпаки думаємо що можна уложити певну програму, зібравши наперед тіснійший кружок духовної і світської інтелігенції, а сей кружок винайде в цілій суспільності дальші сили, котрі до роботи пристануть. Христос не відразу зібрав всіх а-

Критичні замітки.

Ніхто не повірить, як у нас трудно о сумлінну критику на яку небудь писану працю. Ще до наукових праць є фахові люди: історичну працю дають оцінювати історики, математичну — математики, але писати рецензії на беллетристику вільно у нас всякому недовареному студенту, що не має понятя про техніку письменську. Їм «не подобає ся» і спокій голові — маєш рецензію! А ще як «критик» додасть троха безпідставних напасий, ніби бистроумних, а по правді ідиотичних дотепів, о таку рецензію надрукує і «Літ. наук. Вістник», особливо коли діло йде про чоловіка, не приналежного до редакції та до кружка взаємного величання...

Наші читачі знають повість Маковея «Ярошенко», бо друкувала ся у нашій часописі. Ся повість має — як

усяка людська робота — свої хибі, але має без сумніву також свої добрі сторони — і річню сумлінної критики було би виказати для добра автора і читачів одно і друге. Від когоч би передовсім треба сподівати ся такої критики, як не від нашого «Літ. наук. Вістника»? Тимчасом саме у тім «поважнім» місячнику повірено оцінку «Ярошенка» якомусь молодикови, котрий так собі з легкої руки «махнув» рецензію, зовсім не дбаючи про те, що виставив сам собі препогане свідощтво крайньої несумлінності.

Передовсім добачив сей «критик» в цілій повісті не иншу тенденцію, тільки «Ляхів гудьмо, але з Ляхами будьмо». І їм очевидно не поможе пригадувати цілий хід повісті, що показує крайню невдячність Поляків за добру прислугу козаків, не поможе пояснити уступами з повісті, за що і серед яких обставин помагав Сагайдачний Полякам — шановний критик безцеремонно скривить цілу тенденцію і вмовить в читачів щось та-

ке, як в жида хоробу. Що їм то шкодить?

А далі, замість порівняти повість з історичними жерелами, замість вдумати ся, як автор визискав і зрозумів ті жерела і чи мав яке право так сказати, а не инакше, критик «Л. Н. Вістника» журить ся найбільше тим, що Ярошенко мусить їсти і пише дотеп, оснований на брехні. Такі рецензії зовсім не до лиця ані «Л. Н. Вістникови» ані тим ученим, що єго редагують — тим більше, що один з них признав сам автору премію.

Ми подаємо далі передруком з 22. ч. «Буковини» одну сумлінну оцінку «Ярошенка», написану д-ром М. Кордубою, а від себе звертаємо увагу на се, що добру прислугу критиці зробив би той, котрий би сконстатував по правді, як ся повість подобає ся молодіжці, бо автор, як знаємо, признав єї передовсім для молодіжи. Пригоди Ярошенка, що для старших можуть бути

постолів і учеників. Але не треба сподівати ся, що приєднає ся всіх, не треба бояти ся роздвоєня, бо до організації треба приєднувати людей на виразних основах християнсько-католицьких і щиро-народних, та не треба відкладати справи в довгий ящик, а брати ся зараз до діла, поки ще час!

Учительські семінарії.

З огляду на задуману реформу семінарий учительських помістили ми були 1904 р. декілька уваг п. з. «Кілька слів о семінариях учительских». Справа реформи затихла була на якийсь час. В сім році входить ся справа на порядок денний а зїзд професорів і учителів семінарий учительских зі всіх країв Долитавщини має дораджувати до введення змін як в організаційнім статуті, так і в пляні навчання.

На чолі приготівляючого комітету стоїть др. Кароль Ригер, краєвий інспектор в Відні, котрий веде підготівляючі праці і зладив плян з розкладом і виміром годин на поодинокі предмети.

Предмети, над якими зїзд радити буде, ділить ся на 10 груп.

I. група обнимає: 1) Засади і час тренування утворення учителів шкіл народних. 2) Іспит зрілості. 3) Найвище число учеників. 4) Предмети науки взагалі. Порядок їх. Число годин. Взаємні відносини і точка тяготи цілості. 4) Чужа мова, яко обовязковий предмет науки. 5) Мови чужі, яко надобовязкові предмети. Стенографія. 6) Доцент лікарський. Шкільний лікар.

II. група. 1) Образованє учеників перед вступленєм до семінарії учительської. Условини прийнятя. Вступний іспит. Вік і диспенза від віку. Приготовавча кляса.

2) Клясифікація. Сьвідощтва. Приписи карности. Дисциплінарні кари. Стипендії ітп. Конференції учительські.

III. група. 1) Фахове, педагогічне образованє взагалі. Вимір часу. Материяли. Наступство предметів. Лектура. 2) Спеціальна методика. Практика шкільна. Письменні заданя і омовленє їх з кандидатами. Комбіновані лекції.

менше цікаві, на молодих можуть робити зовсім инше вражінє. Досьвід, зроблений нами в кількох випадках, доказує се. Бо коли вільно старшому читачеві бути «чисто субєктивним» в осуді, яке вражінє робить загалом яка небудь повість, то таке саме право без сумніву можна признати й молодшим.

Др. М. Кордуба оцінює в той спосіб повість Маковей:

За історичний підклад для своєї повісти взяв д. Маковей хотиньську війну з 1621. р., де Польща і козаки зміряли ся вперше в поважнім бою з наймогутнішою державою тодішньої Європи, з Туреччиною. Небуденність самої події, романтична обстановка війни, інтересні епізоди борби з ужитєм всіляких хитрощів тогочасної тактики подають пригожу тему до літературного обробленя. І повість д. Маковей не перша проба на тім полі. Вже в найблизщі літа по самій події повстає ціла низка мемуарів, записок,

IV. група. Материял і розклад материялу, письменні вправи, приватна лектура, а іменно: 1) з викладової мови, географії і історії, 2) з языка німецького в закладах німецьких, 3) з чужих языків, 4) материял і проче з математики, 5) материял і проче з історії природи, господарства (огород шкільний), фізики, 6) материял і проче з рисунків і каліграфії. Вистава рисунків в Відні, 7) діли музики, 8) гімнастика. Забави молодежи. Інші фізичні забави.

V. група. Дальше образованє учителів народних (окружні конфереції учительські), іспит кваліфікаційний.

VI. Образованє і іспит учителів шкіл виділових.

VII. Становиско і службові відносини учителів вправ, а іменно: службове занятє, обовязуюче число годин, пенсия, ранга, час служби, вчислюванє часу служби і годин.

VIII. група. Становиско і службові відносини учителів головних, а іменно: заводове образованє і кваліфікація, дальше образованє, обовязкове число годин, визначуванє часу служби і годин та другі занятя.

IX. група. Спеціальні потреби женських, учительських семінарий, огород ручні роботи.

X. група. Часопись, веденє звіту підчас зїзду, справозданє.

З наведеної програми бачимо, що обняла не тільки потреби самих семінарий учительських, але також дальше о образованє учителів шкіл народних, та особисті відносини учителів школи вправ і головних.

Програма ся обнимає справи загальні, а введенє їх може вплинути корисно на теоретичне і фахове образованє учителів, але побіч тих суть і справи сего рода пр. плян наук, вимір часу на поодинокі предмети, котрі можуть знайти приміненє в тих закладах, де є лишень одна мова викладова, инший же розклад мусить бути в семінариях східно-галицьких з огляду на їх утравістичний характер.

Зїзд учителів семінарий учительських може мати і сей успіх, що і у нас в

історичних оповідань про хотиньську війну, з яких особливо визначають ся дневник Івана Остророга, записки Прокопа Збігнєвського і з белетристичним закроєм написане оповіданє Якова Собіського. Сюди належить звисна поема Вацлава Потоцького, що вважала ся сучасниками чим-то в роді народного епосу. Навіть сербско-рагузанський поет Гундуліч хіснує ся сими подіями у своїм епічному стихотворі «Осман». З новітших часів маємо історичний роман Д. Л. Мордовцева «Сагайдачний» і кілька історичних розслідів про події під Хотинем з р. 1621., між ними простору монографію проф. Третьяка: «Historya wojny chocimskiej». (Lwów 1889).

(Далі подає критик короткий зміст повісти, котрий ми опускаємо, бо сама повість відома нашим читачам).

(Дальше буде).

Галичині виявить ся конечність зїзду учителів семінарий галицьких, на котрім можна обговорити неодну важну і пекучу справу. Зїзд учителів семінарий галицьких, що відбув ся з огляду 25-літнього ювілею істнованя сих заведень, виявив житненість і вже тоді вказувало на потребу частітших зїздів. Днесь від сего часу минуло 10 літ, число семінарий зросло, число учеників подвоїлось, суспільність ставить до учителів народних що раз більші вимоги, тож неминуча потреба обговореня не одної справи зі сторони фахової.

На разі обмежаємось до короткого зареєстрованя сеї справи а повернемо до неї в своїм часі, бож уважаємо ю за справу першорядної ваги з огляду на приспособленє кандидатів стану учительського для потреб народу.

Самбірський.

Політичний огляд.

На Угорщині правительство перший раз заказало національні торжества в дни 15. с. м. яко річницю вибуху революції в 1846. р., яку в цілій Угорщині обходжено завсїгда як всенародне сьвято. Як сей день, перемивє на Угорщині — се дуже непевне, бо підєм патріотичних чувств угорських є вельми високий. Оноді на запрошених графинєю Андраші сходинах аристократок, по палкій промові одної з них, зложили присутні пані всі дорогоцености, які мали на собі, на річ опірних урядників муніципій, так що складка винесла відразу пів міліона корон. За сям приміром пішли також аристократки на провінції, а вартість зложених на сю ціль дорогоценостей виносить кілька міліонів. Се все має бути продане в Парижі, щоби віденським ювілерам не дати заробити. Веде ся також агітація між торговельними та промисловими кругами, щоби зірвати всякі торговельні зносини з Віднем і тим способом, на економічним поли шккодити Австрії.

Конференція в Альгезірас іде душе тупо, головно з причини Німеччини, яка не хоче признати жадних особливих прав і завдянь Франції анї Іспанії на північнім побережю Африки, а бажала би усю політику супротив Марока поставити на чисто інтернаціональній стопі. З сеї причини Vossische Ztg. виступає остро против Італії за єї поведєнє на конференції. Заступник єї Вісконті Веноста учинив все, — каже півофіціальний орган — щоби підковати позицію Німеччини. В сих услівях дальше оставанє Італії в тридержавнім союзі є без вартости, тож треба згодити ся на слова, висказані гр. Більовом, що тридержавний союз перестав вже бути конечністю*. Однак сї гнїви не допоможуть ізольованій Німеччині і остаточно німецькі делегати згодять ся на то, щоби Франція і Іспанія взяли на себе поліцію в Марокко. Заступники Франції виготовили вже проєкт поліції зложений з п'ять параграфів, котрий постановляє: На жаданє султана буде утворений корпус поліційний з музулманських Мароканців під французькими і іспанськими інструкторами. Потрібну на то суму дасть банк державний. Число поліційстів не сьміє виносити більше як 2500, а не менше як 2000 мужа. Поліція має бути так розділена на поодинокі порти, що в них буде стояти по 200—500 мужа. Найбільше число французьких і іспанських офіційрів має виносити 16, а підофіційрів 15. Також і Австро-Угорщина предложила свій проєкт зложений з 8 параграфів.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Василия, Нестора; римо-кат.: Розини і Фридр. — В середу: руско-кат.: Евдокії м.; римо-кат.: Матильди.

— **Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові.** (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

Ві второк дня 13. с. м. «Наталка Полтавка» українська оперета в 3 діях, Івана Котляревського.

В четвер дня 15. с. м. «Суета» комедія в 4 діях Карпенка-Карого. Виступ п. Заньковецької.

В суботу дня 17. с. м. «Міщани» сцени життя в 3 діях, М. Горького.

В неділю дня 18. с. м. „Хазяїн“ комедія в 4 діях, Карпенка-Карого.

Початок представлень о 7. год. вечер.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— **Віче в Порічу** коло Городка відбуло ся дня 10. с. м. при участі поверх 300 людей, а між іншими многих Німців-колоністів. Предсідателем був селянин Бідний. Про реформу виборчу говорили пп. М. Щуровський і В. Гериневич. Віче скликали самі мужики. — В.

— **Вістки з закордонної України.** Вчора дня 26. ст. ст. лютого в пам'ять 45. роковин смерті Т. Шевченка відправлено в Київ панакхиду в софійській катедрі, а вечером виставлено в луганівській театрі драму „Невольник“. Грали аматори під зарядом д. Самійленка. — В Полтаві будуть святкувати пам'ять Т. Шевченка в суботу дня 17. с. м. Програма вечерниць дуже гарно уложена.

Петербурзький «Страні» доносять з Києва, що арештованому в грудні українському письменнику Сергієви Єфремови грозить висилка до архангельської або вологодської губернії. Підорваному на здоров'я Єфремови могла би есилка вельми пошкодити.

— **3 українських театрів.** Дружина пні М. Квітки під управою Т. Левицького дає вистави в театрі «Пасаж» в Петербурзі. Так директорові, як і управитель є визначними драматичними силами. На першу виставу дано «Марусю Богуславку», яку «Новое Время» хвалить надзвичайно, на другу «На громадській роботі» штуку Грінченка, а на третю «Хмара» Левицького. Сей інтересний репертуар підносить знаменита гра. Ось що пише «Страна» про виставу Грінченкової штуки. Песа д. Грінченка „На громадській роботі“, поставлена 2. лютого (6. марця) українським товариством артистів представляє собою новітню форму тенденційної суспільної драми на українській почві. Акція збудована на „добрих, старих“ змаганнях молодого поміщика-інженера Арсена Яворенка ушасливити свою громаду, не зрікаючись, розуміє ся, жадними своїми паньскими маєтками („Страна“ належить до радикальної преси), крім хіба істеричності та докорів скучаючої на селі жінки. П. Левицький сотворив зі скупого авторського матеріялу живого чоловіка, виконавши свою роль з майстерством та інтензивністю справді талановитого актора і ані разу не користуючись стілько заманчивою звичайно перспективою „посмішити публіку“. Не менше удачне було виконання ролі Арсена п. Марьяненка. Говорючи коротко, се чи не одинікий мабуть актор в цілій трупі, присвоївши собі засади нової школи: не звертати ся цілий час до публіки, не зазначувати входів і виходів, не привростати до передньої часті сцени і т. д. Задля сего п. Марьяненко і видавався часами живим, справжнім поміщиком Арсеном серед „виконуючих ролі“ акторів. Із жіночих артисток визначили ся пп. Лучинська і Кучеренко. Товари на сцені була вельми хороша і пригадувала до-майнінгівські вже успіхи Українців в Петербурзі.

В Херсоні над Чорним морем, як доносить „Гром. Думка“ в ч. 43., другий та третій тиждень великого посту грав „малоруський“ труп д. Саксаганського. Дивна річ! — пише дописувач — відмінені трохи зверхні обставини для нашого національного са-

мовиразу не впливають на д. Саксаганського й його трупа як іранійш зветь ся „малоруською“... З сего приводу одеські українські громади — стара і молода — протестували навіть на сторінках „Одесск. Нов.“, але для д. Саксаганського то байдуже! Йому очевидно краще зоставатись „мало-руським артистом“. Що за прихильність така у свідомого українського артиста до наданого нам урядом прізвища? Тим більше се дивно, що в склад трупи входить перший по вартості драматичних творів український драматург...

— **Аматорське представлення в Тернополі** устроює дня 18. с. м. „Робітничий кружок“ в сали „Міщанського братства“. Відограні будуть штуки „Настоящі“ і „Сердечна месть“. — Аматорське представлення в Новім-Санчі відбуде ся дня 17. с. м. заходом драматичного кружка місцевої читальні „Просвіти“ та при співучасті пп. Шереметів, бувших артистів руского театру. Відограна буде народна комедія зі співами й танцями Янчука „Вихованець“. По представленню відбудеся товариська забава.

— **3 Дрогобича** доносять, що тамошнього старосту Божинського мають перенести до Стрия, а на його місце прийде староста Ноель з Ланьцута. Перенесення п. Божинського має бути наслідком загрози робітників і селян дрогобицького повіту, що застрайкують, если їм не буде вільно робити віч в справі виборчої реформи. — Засуспендоване проф. Беґановського, котрий на викладі польского язика в V кл. гімназі доказував, що ритуальні убійства у Жидів є правдою, послідувало по жидівським вічу скликанім в тій справі. На вічу в присутності директора гімназії Старосольського ухвалено звернути ся до кр. ради шк. о цілковите суспендоване Беґановського, переведене слідства в справі інших професорів з анти-семітськими поглядами, далше ухвалено зробити карне донесення на п. Беґановського і внести до того інтерпеляцію в державній раді.

— **3 львівської архієпархії.** Канонічну інституцію дістали оо.: Северин Наконечний на Лдзани і Іван Маркевич на Берлоги. — Завідательства одержали оо.: Василь Владичин в Гушанках, Стефан Головацький в Збараж старім і Йосиф Марицький в Млинищах. — Сотрудництва одержали оо.: Льонгін Туркевич в Сущині, Тимотей Василевич в Ліпні, Николай Демків в Бубниці, Олександр Дикий в Мартиніві новім, Николай Кулицький в Збараж, Іван Пелех в Залізцях нових, Ігнатій Слободян в Петранці і Михайло Теребушка в Ясени. — Крилошанські відзнаки дістали оо.: Густав Дроздовський в Кийданцях, Іван Бохенський в Красносельцях і Володимир Голінатий в Шельпаках. — На конкурс з речинцем до 15. марця розписані парохії: 1) Млинища, дек. журавеньського, 2) Чепелі, дек. залозецького, 3) Мшанець, дек. тернопільського, 4) Збараж старий і 5) Гушанки, дек. збаражського, 6) Якимів, дек. буського, 7) Молочинське, дек. ходорівського, 8) Вишнівчик, дек. теребовельського і 9) Підгірці, дек. стрийського.

— **Небезпечний злочинець.** З Велдіжа пишуть до львівського Przegląd-у: Вночі на 5. с. м. вломив ся через вікно в кімнаті якийсь злодій до латинського приходства в Велдіж. В кімнаті пайшов куфер служниці, розбив его і забрав готівкою 200 К., цілий маєток дівчини. З кімнатки вилмав двері до кухні. Однак служниця мала тільки часу, що вспіла укрити ся під ліжком. Злодій станув на хвилю над ліжком і глумлячи ся сказав: „А то мені добре складає ся, дам я їм ланню, ні одно не вийде з житем“. Ті слова вислухала налякана служниця. З кухні, посвѣтивши собі на хвилю злодійською лампою, котру мав прив'язану до пояса, вийшов вже без перешкоди до їдальні, там знов на хвилю блиснув світлом, завержавши ся якийсь час перед креденсом. Кола світло блиснуло, доглянула служниця у опришка револьвер і сокиру в руці. Боячи ся вже не лише о своє життя, але й життя священика, дівчина звиснула ся з під ліжка і вбігла другими дверми до канцелярії, криком „злодій в хаті“, збудила священика. Відтак перебігши через ко-ся

мнату, в котрій спав священик, станула під дверми, котрими мав увійти опришок і сильно їх підперла. Помимо голосного крику, злодій силувався дістати до кімнати, але не міг. Служниця своєю смілою обороною зіскала тільки часу, що священик міг утечи з житем, а відтак сама утікла. Опришок же найспокійніше вже без ніякої перешкоди вийшов, забираючи з собою добичу.

— **Смерть 1219 гірняків.** В Куріє у Франції стала ся онаді нечувана катастрофа. В копальні вугля вибух пожар а від него запалили ся гази. Вибух був такий грізний, що завалило ся много хідників і присипали утікаючих робітників. Хто з робітників не встиг добігти до вентиляторів, згинув з удущення. В тім часі було в копальні поверх 1600 робітників. З них спасло життя ледви 400, а поверх 1200 згинуло. Ратункова акція була дуже тяжка, бо ратуючі душили ся в глибині закопів. Над копальнею діяли ся страшні сцени, жінки і діти робітників мліли з розпуки. Кордон війська ледви здержував напераючі родини погиблих. На запомогу для потерпілих родин прислало міністерство 200.000 фр., а синдикат парискої праєи других 200.000 франків. В цілій Франції заряджено складки на нещасливі родини робітників.

— **Висиханє від.** Геологічні досвѣди і помічення многих подорожних виказують, що води на цілій поверхні землі висихають і що з деяких звисних до недавна збірників води не лишилось ані сліду. Такі помічення зроблено у всіх частях світа. Особливо в Азії від кількох століть висихають води, а пустині являють ся в тих місцях, де колись була культура. У східній Туркестані перед двома тисячами літ підсоєне було пригоже для людського поселення, як на се вказують руїни міст і монастирів. Тепер житє там неможливе. Кітлина Льобіно, що була колись великим озером, тепер має ледви сліди води. Пустиня Гобі є дном колишнього великого солонного моря. Озера Аральське і Каспійське то також останки великого моря. В західній часті Сибіру озера значно зменшили ся в порівнянню з тим, що було у XVIII. століттю. Висиханє від є наслідком ледової епохи, що попередила нашу епоху. Значна частина Європи й Азії була вкрита грубою верствою леду, а відтак наслідком таяння величезні маси води стікали на полудне, творячи болота і тундри. Тепер води Фінляндії творять одно велике озеро, засіяне численними островами. Те саме даєсь замітити в Азії: води Сибіру, середньої Азії, Тибету і в многих інших місцевостях се останки величезних озер. В Америці знаходиться велике солоне озеро, що поступенно зникає. Дослідники впевнюють, що не мине пів століття, а з озера не стане й сліду. Від 1886 р. до тепер рівень того озера обнизив ся о 3½ метра, а річне обниженє виносить 30 сантиметрів. Геологічні обсервації виказали, що рівень моря був колись о 180 метрів висший, як тепер.

— **Страйк поміщичого персоналу** при друкарських машинах ще не скінчив ся. В наслідок того застрайкували нині складачі в кількох львівських друкарнях.

— **Дрібні вісти.** Устний іспит зрілости в II реальній школі у Львові відбуде ся 25. мая а не 18. червня, як було оголошене). — В Дрогомирцях коло Станиславова знищив огонь 20 селянських загород. При ратунку визначили ся члени „Сокола“ з сусідного Пацкова. — Передпослідної ночі закрали ся злодії на під „Труда“ при Ринку, розбили 36 колодок до скринь і забрали звідтам всі річі і біле робітництво. — Slowo pol. доносить, що Росія наміряє відступити Німеччині шмат Польщі аж до Вислу. Німеччина мала би заплатити відповідну квоту.

Посмертні + оповістки.

— **О. Іван Білинський,** священик-ювілат парох в Ілавчу, скалатського деканату, упокоїв ся дня 10. с. м. в 89. році життя а в 64. свѣл-

ценьства. Похорони відбуваються нині. В. с. п.!

— **Василь Карпюк**, ц. к. судовий офіціал, приятель многих українських товариств, упокоївся в Снятині дня 5. с. м. В. с. п.!

— **Омелянна Огоновська**, дочка Феліни з Медведчиків і бл. п. д-ра Омеяна Огоновського, бувшого професора львівського університету, упокоїла ся дня 10. с. м. Похорони будуть дня 13. с. м. о 3. год. з дому при ул. Підвале 9 на личаківський цвинтар. В. і. п.!

Телеграми

з дня 12. марця 1906.

Париж. Задачі утворення нового кабінету відняв ся Сарієн.

Відень. Вчора по полудни устроїли соціялісти демонстраційний похід на центральний цвинтар на гріб жертв марцевої революції. Виголошено бесіди в німецькій, чеській, польській і рускій мові.

Петербург. Слідство проти ген. Штесла покінчено. Штесель стане перед возним судом.

Варшава. В Лоді арештовано 7-ох народних учителів за введення до викладів польської мови.

Краків. На півні скликано до Collegium повним загальне академічне віче в справі послідних подій на львівському університеті.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Ілько Пашак)

драма в 5 дійх з гуцульського життя, нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського.

(Дальше).

ЯВА 5.

Тіж, без Гафії.

ІЛЬКО

(здоганяє Варвару і завертає).

А що, Варварко, є?

ВАРВАРА

(ніби хоче іти).

Ей, дай мені снокій, я нічого не знаю Я й забула, що ти мені наказував.

ІЛЬКО.

Хочеш нову згоду робити? Хиба не віриш, що заплачу?

ВАРВАРА.

Ей, того я не бою ся, бо хто від мене таке бере, того я маю в руках.

ІЛЬКО.

Ну, то чогож ти сюди приходила, коли не маєш?

ВАРВАРА.

Та до тебе прийшла, а не до кого иншого. Тільки, що я тут побачила, то мене аж зморозило від страху. Скажи, на що тобі мого ліку? — правда, що на дедя?

ІЛЬКО

(видивив ся на неї з ляком — павза).

Проклята чарівнице! Що ти верзеш язиком, чого я і не подумав гаразд. Звідки се тобі прийшло на думку?

ВАРВАРА

(злбно).

Хотілось би запанувати на дедьовім ґрунті? Тоді і панночка довго не вередувала би.

ІЛЬКО.

Мовчи чортова бабо! Як маєш, то дай, і більше тебе нічо не має обходити. Прецінь я не хочу від тебе дармо.

ВАРВАРА.

А як яке нещастє скоїть ся, тоді зараз мене першу знають і вїїт і шандар! То мене не має нічо обходити?

ІЛЬКО.

Ту нема жадної небезпечности! Я пер-

видає і відповідає за редакцію: Лев Лопатинський.

ший відповідаю за все, а тебе видавати нема мені жадної користи.

ВАРВАРА.

Але твоя користь в тім, що будеш панувати, а я що? — мене хочеш позбутися онтиями кількома левами, що?

ІЛЬКО.

Ну, ну, не бій ся стара, як я буду богатий, то і тобі не буде голоду. Доки твого життя, ти у мене завжди будеш мати на квартирку оковитки.

ВАРВАРА.

Ну, памятай-же, абись мене не гнав ніколи від свого двора, як прийду упімнути ся за своє! Ти знаєш, що я знаю, а я зможу все.

ІЛЬКО.

Може хто надійти ще, а ти тут завела бесіду, як на торзі. Давай вже!

БАВВАРА.

Я ніби то приходила до твоєї матери. От, наговорила їй там різні баландраси. А з тобою я так, як і не бачила ся і не знаю нічо про тебе. (Иншим тоном). Оттут маєш першок у тій шматочці, досипай его до їди так за нюх табаки через дві-три неділи, то буде по трохи видіти і видіти, доки цілком не розболіє і до постелі не положить ся. А тоді вже мене покличте знахорювати, я вже тобі подам раду, як всьому зробити конець.

ІЛЬКО.

Та що ти! Як я буду подавав до страви, коли мене ніколи нема дома! Мені треба зараз, за один раз!

ВАРВАРА

(покрутила головою).

То дуже небезпечно, видасть ся!

ІЛЬКО.

Не бій ся, тут у верху не буде свідків. Тільки дай щось такого, аби не було пізнати. Хиба то старому тяжко умерти? Дома нема челяди, а мама і не догадає ся.

ВАРВАРА.

Тяжка річ (крутить головою). Я ще в такім не бувала. Вже помагала не одній тай не одному, але на рідного дедя...

ІЛЬКО.

Тихо, мовчи, відьмо, не вимовляй того слова! Твої тільки вини, що даш, а все решта я беру на себе.

ВАРВАРА.

Я не давала нічо, не знаю нічо, розумієш? (Змінила тон). Ось тут маєш фляшину. Як з неї виллєш до півквартирки молока, або води, то убило би коня, а не чоловіка. (Давє потайки). Я не була з тобою і нічого не знаю. (Скоро відходить).

(Дальше буде).

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. марця 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Рух залізничних поїздів

в жний від 1. січня 1906 після середньо-європейського часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-10*
Кракова	2-31*, 6.—, 8-50, 1-30, 5-23, 8-40, 9-50*
Підволочиск	7-20, 11-55, 2-30, 10-20, 5-0, 10-20*
Лавочного	7-29, 11-45, 10-50*
Рави рускої	7-50
Станиславова	8-05
Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
Яворова	8-18, 4-32
Коломий	10-05
Ряшева	10-35
Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)
Белзця	5—

На Підзамче.

Підволочиск	7.—, 2-15, 5-15, 10-2*, 11-34
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	2-45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35*, 11.—*
Іцкан	2-51, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
Підволочиск	6-30, 10-55, 2.—, 9.—*, 11-05*
Яворова	6-55, 5-58
Лавочного	7-30, 2-57, 6-25*
Самбора	9.—, 4-20, 10-55*
Белзця	11-10
Ряшева	4-10
Коломий	5-50
Рави рускої	7-30*
Перемишля	10-05* (від 1/5 до 30/6) Хирова
Ясла	
Стрия	11-10*

З Підзамча:

Підволочиск 6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*.
Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені зьвіздкою. Пора нічна числять ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.
Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в мійській бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавемана ч. 9.

Щадіть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платити 4% від вкладов, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділі і свята; Уділяє позички на 6% на гіпотечку або за порукою, дає більші позички парцелянтам на купно землі, силату гіпотечних позичок розкладає 15 літ, при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал — процент разом 5 корон від 100 корон

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члени; ако член може приступити тільки член Товариства „безпечет“ „Джістер“

Дивіденда від уділів членських виносить все 6%

Вкладки можуть вкладати також не члени. Вкладки вносять 19.12 1905: 2,072,928 К.

Позички уділені 2,041,615 К.

Уділи членів 162,127 К.

Фонд резервовий 30,288 К.

Цінні папери — львівські 257,963 К.

З чистих зисків уділів „Джістер“ на церкв. бурси і инші заходів цілє вже над 40,000 корон.

Щадіть і купуйте землю!

З друкарні В. А. Шийковського.

СОКІЛ **Мутки** можна набувати в „Со-
і паперці кількім Базарі“ у Львові
і у всіх торгівлях вкраю.

Всілякі
КУПОНИ

вильосовні цінні папери

виплачує без потручення провізії
або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.

Складіть свої ошадности в руских товариствах!

Положення до позичок уділів Дирекція і агенти „Джістера“.